

MAJANDUS – JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 734-o

Tallinnas, 18. jaanuaril 2006. a.

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon koosseisus Rein Laaneots (eesistuja), Kirli Ausmees ning Kerli Tults, vaatas kirjalikus menetluses läbi kodumaise juriidilise isiku Eesti Energia AS, aadress: Laki 24, 12915 Tallinn, poolt esitatud kaebuse Patendiameti otsuse peale kaubamärgi ENERGIAMÜÜK registreerimisest keeldumise kohta.

Asjaolud ja menetluse käik

Patendiamet keeldus 03.10.2003. a otsusega nr 7/M200200824 kaubamärgiseaduse (edaspidi KaMS – siin ja edaspidi on viidatud kuni 30.04.2004. a kehtinud kaubamärgiseadusele, kui ei ole märgitud teisiti) § 7 lg 1 p 2, 3 ja 4 ning § 12 lg 6 alusel kaubamärgitaotluse **ENERGIAMÜÜK** registreerimisest. Sõnaline kaubamärgitaotlus nr M200200824 **ENERGIAMÜÜK** esitati Patendiametile 04.06.2002. a.

Patendiameti motiivid keeldumisotsuse tegemisel olid järgmised:

sõna ENERGIAMÜÜK on otseselt teenuste liiki näitav;

sõna ENERGIAMÜÜK on muutunud tavapäraseks tähiseks vastavas valdkonnas;

sõnal ENERGIAMÜÜK puudub kaubamärgina eristusvõime.

KaMS § 7 lg 2 kohaselt ei rakendata KaMS § 7 lg 1 p 2, 3 ja 4, kui tõendatakse, et kaubamärk on kaubamärgi registreerimise taotluse saabumise kuupäevaks kasutamise tulemusena muutunud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikli 6 bis tähenduses Eesti Vabariigis üldtuntuks.

Patendiamet ei pea taotleja poolt esitatud materjale piisavaks, et tõendada tähise **ENERGIAMÜÜK** üldtuntust kaubamärgina, kuna fakt, et tegutses ettevõtte „Energiamüük“ ei tee seda tähist kaubamärgina üldtuntuks. Kaubamärgi registreerimiseks tuntuse alusel oleks pidanud selleks esitama materjale (tõendeid), millest nähtuks, et tarbija tajub sõna ENERGIAMÜÜK kaubamärgina, mitte lihtsalt teenuseid iseloomustava sõnana. Selliseid materjale Patendiametile esitatud ei ole.

Kaubamärgitaotleja Eesti Energia AS (keda esindab patendivolinik Heinu Koitel) esitas 03.12.2003. a apellatsioonikomisjonile kaebuse nr 734, mille sisu on järgmine.

Kaubamärgitaotleja ei saa nõustuda Patendiameti otsusega järgmistel põhjustel.

Vastavalt KaMS § 7 lg 2 ei kohaldata § 7 lg 1 p 2, 3 ja 4, kui tõendatakse, et kaubamärk on selle registreerimistaotluse saabumise kuupäevaks märgi kasutamise tulemusena muutunud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikli 6 bis tähenduses Eesti Vabariigis üldtuntuks.

Tähis **ENERGIAMÜÜK** on kaubamärgitaotluse esitamise kuupäevaks laialdase ning pikaajalise kasutamise tulemusena muutunud Eestis üldtuntuks ning tarbijatele seondub nimetatud tähis üksnes Eesti Energia AS-iga. Aastal 1946 loodi Eestis elektrimüügi ettevõtte “Elektrimüük”, mis 1959. a. muudeti “ENERGIAMÜÜGIKS”, mis tegutses Eestis kuni 1998. aastani. Nimetatud elektrienergia müügi ja kasutamise kontrolli ettevõtte peamiseks tegevusalaks oli tarbijatele elektrienergia müümine. Ettevõtte “ENERGIAMÜÜK” klientideks on sel ajavahemikul olnud ca 500 000 füüsilisest isikust ja ca 100 000 juriidilisest isikust tarbijat. Eesti energiasüsteemis oli kehtestatud selline kord, et energiatarbija suhtleb ainult ühe ettevõtte, so “ENERGIAMÜÜK” kaudu, seega oli “ENERGIAMÜÜK” süsteemi elektrijaam-elektrivõrgud-“ENERGIAMÜÜK”-tarbija

Aadress:
Harju 11
15072

Telefon:
6 256 490
e-mail: toak@mkm.ee

Faks:
6 313 660

üheks oluliseks lülks. Eeltoodust nähtub, et tähis **ENERGIAMÜÜK** on aastakümneid tuntud valdavale osale Eesti tarbijaskonnast. See asjaolu on ka fikseeritud näiteks väljaandes “Eesti NSV energiasüsteemi areng” (Tallinn, Valgus, 1973, lk 171-172, samuti brošüüris “ENERGIAMÜÜK”, Tallinn 1995). Ülalmärgitud pika ajavahemiku jooksul kandsid kõik klienditeenindusbürood **ENERGIAMÜÜK** tähist, mis on aastakümnete jooksul kujunenud elektritarbija jaoks populaarseks ning kogu vabariigis üldtuntuks kaubamärgiks. Seda tõendab ka asjaolu, et Tallinnas, Tartus, Kohtla-Järvel, Viljandis, Pärnus, Valgas, Raplas ja Paides ehitati töö-, teenindus- ja laborihooneid, mille fassaadidel kasutati tähist **ENERGIAMÜÜK** (vt. lisa 6, lk. 14).

Sõna **ENERGIAMÜÜK** eraldiseisva tähisena (kaasaegses käsitluses kaubamärgina) kasutamisele viitab asjaolu, et paljudes erialastes publikatsioonides ning muudes materjalides on selle nimetuse puhul kasutatud jutumärke või suurt algustähte. Seetõttu ei ole alust väita, et tähisel **ENERGIAMÜÜK** puudub eristusvõime ning ta on muutunud tavapäraseks tähiseks vastavas valdkonnas ning et tähise **ENERGIAMÜÜK** registreerimine kaubamärgina on vastuolus KaMS § 7 lg 1 p 2, 3 ja 4 sätetega.

Patendiamet väidab, et see asjaolu, et Eestis tegutses ettevõtte “**ENERGIAMÜÜK**”, ei tee seda tähist üldtuntuks kaubamärgina. Olgu siinkohal märgitud, et paljudel juhtudel on just ettevõtte nimi tema peamiseks kaubamärgiks, mille kaudu ettevõtet tuntakse. Varasemalt kehtinud nõukogude majandussüsteemis ei kasutatud kaubamärke igapäevases majandustegevuses, seetõttu oli ettevõtte ainsaks tajutavaks identifitseerimise ja teistest ettevõtetest eristamise vahendiks selle ettevõtte nimi. Kaebaja juhib ka tähelepanu sellele asjaolule, et kaubamärgitaotleja ärinimi “Eesti Energia” on samuti registreeritud kaubamärgina (kaubamärk nr 34164), kuigi nimetatud tähist võib Patendiameti käesoleva tõlgenduse kohaselt käsitleda § 7 lg 1 p 2, 3 ja 4 põhjal mitteregistreeritavana. Samas on kaubamärgil **ENERGIAMÜÜK**, olgugi, et ta on ka taotleja ärinimi, väga tugev eristusvõime ning tarbijal ei ole kahtlust, millise ettevõtte kaubamärgiga on tegemist ning millist tegevusvaldkonda nimetatud kaubamärk tähistab. Kaubamärgitaotleja rõhutab ka seda asjaolu, et ettevõtte “**ENERGIAMÜÜK**” puhul ei ole tegemist mitte mõne tavalise väikese või keskmise suuruse ettevõttega, vaid monopoolse ettevõttega, ilma milleta Eesti elanikkonnal ei olnud võimalik tarbida (elektri)energiat. Seepärast on see tähis (nii firmanimi kui ka kaubamärk) tõepoolest Eestis üldtuntud.

Kaubamärgitaotleja on seisukohal, et kaubamärk **ENERGIAMÜÜK** on laialdase kasutamise tulemusena muutunud üldtuntuks enne kaubamärgitaotluse esitamist. Seega on KaMS § 7 lg 2 kaubamärgitaotluse registreerimiseks kohaldatav. Selle seisukoha kinnitamiseks on esitatud ka terve rida tõendeid.

Kõike eeltoodut arvestades palub kaebuse esitaja tühistada Patendiameti otsus kaubamärgitaotluse nr M200200824 **ENERGIAMÜÜK** registreerimisest keeldumise kohta ja teha Patendiametile ettepanek registreerimistaotlus uuesti läbi vaadata ning teha uus otsus.

Samas palub kaebuse esitaja võimaldada enne kaebuse arutamist apellatsioonikomisjonis esitada veel mõningaid täiendavaid tõendeid kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** üldtuntuse kohta Eestis.

Kaebusele lisatud tõendid - Lisad:

1 – Patendiameti otsus;

2 – foto “**ENERGIAMÜÜK**” logoga tarbijatele jagatud kilekotist;

3a ja 3b – foto “**ENERGIAMÜÜK**” logoga tarbijatele jagatud 1996. a kalendrist;

4a ja 4b – foto “**ENERGIAMÜÜK**” logoga tarbijatele jagatud peakattest;

5 – Meelespea EEI M1:1996 “Elektrihutus kodus”, milline saadeti 1996. a Eesti Energia AS kõikidele füüsilisest isikutest klientidele (“**ENERGIAMÜÜK**” logo tagakaanel);

- 6 – Eesti Energia AS tarbijatele 1995 ja 1996. a edastatud “ENERGIAMÜÜK” ajalugu tutvustav brošüür;
- 7 – “50 aastat Energiämüüki”, Energia Teataja, detsember 6(5) 1995, lk. 6-11;
- 8 – Enn Takk'i lugejakiri ajalehes “Kesknädal” nr 44(362), 12. 11. 2003, milline tõendab asjaolu, et tarbijatele seondub Eesti Energia AS endiselt kaubamärgiga **ENERGIAMÜÜK**;
- 9 – Mihkel Kärmas, “Kliendid virutavad ämbriga elektrit”, Eesti Ekspress 28. 09. 2000, milline tõendab, et ajakirjandusele seondub Eesti Energia AS endiselt kaubamärgiga **ENERGIAMÜÜK**;
- 10 – Peeter Ernits, Kaarel Tarand, “Raiskamise anatoomia”, Luup, nr 24, 25. 11. 1996, lk 8-15, milline tõendab, et ajakirjandusele seondub Eesti Energia AS endiselt kaubamärgiga **ENERGIAMÜÜK**;
- 11 – Riigiettevõtte “EESTI ENERGIA” ettevõtte “ENERGIAMÜÜK” põhikiri, 10. 04. 1992;
- 12 – Tallinna linnavalitsuse Ettevõtte osakonna registrikanne riigiettevõtte “EESTI ENERGIA” ettevõtte “ENERGIAMÜÜK” kohta, reg nr 01021435, 23. 11. 1992;
- 13 – Elektritarbimise korraldamise Majandusministri määrus nr 49, 04. 11. 1993;
- 14 – Eesti NSV Energiasüsteemi areng, Tallinn, Valgus 1973, lk 171-173;
- 15 – Heino Harak, Eeskirjad Elektrienergia kasutamiseks kodudes, Tallinn, Valgus 1980, lk. 5;
- 16 – Juhend elektrodokatelde kasutamiseks loomakasvatushoonetes, Tallinn 1975, lk. 3;
- 17 – ajalooline infoleht, mille esikaanel on “ENERGIAMÜÜGI” logo ning milles on viide ka ettevõtte “ENERGIAMÜÜK” Tallinna osakonnale;
- 18 – “ENERGIAMÜÜK” direktori Väino Milt'i kiri nr 6/2156, 13. 12. 1993. a tõendamaks tähise **ENERGIAMÜÜK** kasutamist ettevõtte blanketil;
- 19 – Eesti Energia AS volitatud esindaja Väino Milt'i käskkiri nr 31, 09. 04. 1998. a seoses Eesti Energia AS kandmisega Äriregistrisse ning “ENERGIAMÜÜGI” kui iseseisva juriidilise isiku staatuse kaotamise kohta.

08.03.2005. a esitas Patendiamet oma seisukoha kaebuse nr 734 kohta. Selles väidab Patendiamet järgmist. Eesti Energia AS esitas 03.12.2003. a apellatsioonikomisjonile kaebuse Patendiameti 03.10.2003. a kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** registreerimisest keeldumise otsuse nr 7/M200200834 peale teenusklassides 35, 36, 37, 39, 40, 41 ja 42.

Vastavalt KaMS § 7 lg 1 p 3 ei registreerita kaubamärke, mis koosnevad üksnes kaupade või teenuste liiki, kvaliteeti, hulka, otstarvet, väärtust, geograafilist päritolu, kaupade tootmise või teenuste osutamise aega või kaupade või teenuste teisi omadusi näitavatest tähistest või andmetest või eelnimetatud tähistest või andmetest, mida pole oluliselt muudetud.

Vastavalt KaMS § 7 lg 1 p 4 ei registreerita kaubamärgina kaubamärke, mis koosnevad üksnes tähistest või andmetest, mis on muutunud tavapäraseks keelekasutuses nende kaupade ja teenuste osas, mille tähistamiseks kaubamärgi registreerimist taotletakse või majandus- ja äritegevuses.

Vastavalt KaMS § 7 lg 1 p 2 ei registreerita kaubamärke, millel puudub eristusvõime.

Patendiamet leidis, et registreerimiseks esitatud sõna ENERGIAMÜÜK on otseselt teenuste liiki näitav tähis KaMS § 7 lg 1 p 3 mõistes. Markeerides teenuseid sõnaga ENERGIAMÜÜK informeeritakse tarbijaid sellest, et tegemist on elektri- ja soojusmüügiga. Samuti on antud sõna muutunud KaMS § 7 lg 1 p 4 mõistes tavapäraseks tähiseks energiatootmise ja -müügi valdkonnas. Patendiamet on taotlejale esitanud ka sellekohaseid materjale, kust nähtub kõnesoleva tähise tavapärased. Seega –

registreerimiseks esitatud tähis ei ole tajutav kaubamärgina, st sellel puudub KaMS § 7 lg 1 p 2 mõistes kaubamärgina igasugune eristusvõime.

Kaebuse esitaja ei ole oma kaebusega vaidlustanud Patendiameti otsuses sisalduvaid kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** registreerimisest keeldumise aluseid KaMS § 7 lg 1 p 2, 3 ja 4 kujul, vaid on tuginenud KaMS § 7 lõikele 2. Eelnimetatud lõige sätestab, et § 7 lõike 1 punkte 2, 3 ja 4 ei kohaldata, kui tõendatakse, et kaubamärk on kaubamärgi registreerimise taotluse saabumise kuupäevaks kasutamise tulemusena muutunud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikli *6bis* tähenduses Eesti Vabariigis üldtuntuks. Kaebuse esitaja asub seisukohale, et tähis **ENERGIAMÜÜK** on kaubamärgitaotluse esitamise kuupäevaks laialdase ning pikaajalise kasutamise tulemusena muutunud Eestis üldtuntuks ning tarbijatele seondub nimetatud tähis üksnes Eesti Energia AS-iga. Seega, kaebuse esitaja seab oma kaebuses sisalduvate tõenditega kui ka täiendavalt apellatsioonikomisjonile esitatud kinnitavate materjalidega kahtluse alla Patendiameti otsuse ja seal esitatud põhjendused. Kaebusega esitatud tõendid kui ka lisamaterjalid, milledeks on erinevad publikatsioonid ajakirjanduses ja logoga tähistatud reklaamtooted jne, käsitlevad AS Eesti Energiale kuuluva kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** üldtuntust.

Patendiamet asub seisukohale, et suurem osa nimetatud tõenditest, nimelt 03.12.2003. a esitatud vaidlustusavalduse lisad 2-10 ja kõik 03.12.2004. a esitatud materjalid ei saa olla olulised Patendiameti otsuse ümbervaatamisel, sest neid ei ole esitatud Patendiametile menetluse käigus, järelikult ei ole nad käsitlemist leidnud otsuse tegemisel ja ei ole seostatavad Patendiameti otsuse tegemisele eelnenud kirjavahetusega. Patendiametil puudus enne lõplikku otsuse tegemist võimalus apellatsioonikomisjonile esitatud tõendeid sisuliselt hinnata. Patendiamet rõhutab, et kaebuse esitaja esitas eelviidatud materjalid alles seonduvalt esitatud kaebusega apellatsioonikomisjonile. Patendiametile olid otsuse tegemise ajaks esitatud vaid 03.12.2003. a esitatud kaebuse lisades 11-19 toodud materjalid ja neid on Patendiamet ka oma otsuses käsitlenud. Seoses eeltooduga leiab Patendiamet, et 03.12.2003. a esitatud kaebuse lisad 2-10 ja kõik 03.12.2004. a esitatud tõendid tõstatavad vaidluse uutel alustel ja asjaoludel, mistõttu need ei tohiks olla arvestatavad Patendiameti poolt tehtud haldusakti õigsuse hindamisel.

Täiendava kommentaarina lisab Patendiamet, et ka apellatsioonikomisjonile esitatud materjalid ei ole küllaldased, et tunnistada käesolev kaubamärk **ENERGIAMÜÜK** kaebuse esitajale kuuluvaks üldtuntud kaubamärgiks. Selleks, et tähis oleks kaubamärgiseaduse mõttes kaitstav, peab ta olema tajutav kaubamärgina, mis täidab tarbija jaoks kauba ja teenuse päritolu näitavat funktsiooni, st suudab määratleda kaupu või teenuseid, mille registreerimist taotletakse, kui mingilt kindlalt ettevõtjalt pärinevaid ja seega eristab neid teiste ettevõtjate kaupadest või teenustest. Esitatud tõenditega ei ole endiselt tõendamist leidnud, et tegemist oleks tähisega, mis keskmise tarbija seisukohast ei ole tajutav kaubamärgiseaduse mõttes kaupu ja teenuseid kirjeldava, tavapärase ja eristusvõimetuna.

03.12.2003. a esitatud kaebuses:

1. lisades 2-4b toodud fotod firmasümboolikaga meenetest tõendavad, et tähist on koos kujundusega kasutatud, kuid puuduvad andmed selle kasutuse aja, ulatuse ning tulemuste kohta (kuidas mõjutas see sõnalise tähise **ENERGIAMÜÜK** tuntust tarbijaskonnas). Mõnel fotol esinev aastaarv 1996 viitab, et tähise kasutamine toimus 6-7 aastat enne taotluse esitamist;

2. lisades 5-7 toodud infomaterjalid pärinevad aastatest 1995-96 (7-8 aastat enne taotluse esitamist) ja sisaldavad peale tähise **ENERGIAMÜÜK** (koos kujundusega) palju muud informatsiooni, tõendamata on lisa 5 väidetav saatmine Eesti Energia AS klientidele ja

lisade 6-7 kasutamise ulatus, puuduvad andmed selle kasutuse tulemuste kohta (kuidas mõjutab see sõnalise tähise **ENERGIAMÜÜK** tuntust tarbijaskonnas);

3. lisas 8 toodud artiklist ilmneb, et üks kodanik (hr Enn Takk) ei olnud rahul, et "... energiamüüjale tuleb maksta ..." ning et "Energiamüük pakkus välja ...". Puudub viide Eesti Energia AS-le. Arvestades, et elektritarbijaks on praktiliselt kõik elanikud ja ettevõtted, on ilmne liialdus kaebaja väide, et selline asjaolu tõendab, et tarbijatele seondub Eesti Energia AS endiselt kaubamärgiga **ENERGIAMÜÜK**;

4. lisades 9-10 on toodud artiklid aastatest 2000 ja 1996, seega jääb arusaamatuks kaebaja väide, et selline asjaolu tõendab, et ajakirjanikele seondub Eesti Energia AS endiselt kaubamärgiga **ENERGIAMÜÜK**. Tegemist on 3 ajakirjaniku seisukohtadega ning nimetust Energiamüük mainitakse muu seas ning tähise tuntus või mittetuntus ei ole artikli teemaks. Aastal 1996 on kasutatud ettevõtte ärinime, mis tollal kasutusel oli.

03.12.2004. a esitas kaebuse esitaja lisamaterjale, millest esimene (lisa 6) oli esitatud juba koos kaebusega. Täiendav väide, et see sisaldab infot elektriklientide arvu kohta aastatel 1946-1995, ei saa tõendada tähise üldtuntust taotluse esitamise ajal aastal 2002. a. Sama kehtib ka esitatud 1992-1994 aasta väljavõtete kohta ajalehest "Rahva Häääl".

Patendiamet jääb seisukohale, et antud kaubamärgi registreerimisest keeldumise otsus on formuleeritud kooskõlas kaebuse esitaja poolt Patendiametile esitatud materjalidega ja seda ka KaMS § 7 lg 2 arvestavalt. Patendiamet on kaebuse esitaja poolt esitatud tõendeid hinnanud ja leidnud, et KaMS § 7 lg 2 mõistes kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** üldtuntust kinnitavad materjalid ei ole asjakohased. Patendiameti otsuse kohaselt ei ole esitatud materjalid piisavad, et tõendada tähise **ENERGIAMÜÜK** üldtuntust kaubamärgina, kuna fakt, et kunagi tegutses ettevõtte **ENERGIAMÜÜK** ei tee seda tähist kaubamärgina üldtuntuks.

Siinkohal soovib Patendiamet juhtida tähelepanu sellele, et kaubamärgi registreerimiseks tuntuse alusel oleks pidanud selleks esitama materjale, millest nähtuks, et tarbija tajub sõna **ENERGIAMÜÜK** kaubamärgina, mitte lihtsalt teenuseid iseloomustava sõnana. Tõendusmaterjalina võinuks esitada reklaammaterjale koos teabega nende kasutamise aja, mahu ja ulatuse kohta, ajakirjanduses ilmunud materjale, mis sisaldavad hinnanguid kaubamärgi tuntuse või kasutuse ulatuse kohta, samuti tarbijaküsitlust kajastavaid materjale. Nimetatud materjalid oleks pidanud kajastama kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** tuntust tarbijaskonnas aastal 2002, mitte 1998. aastal tegevuse lõpetanud ettevõtte Energiamüük ajaloolist tegevust. Selliseid materjale Patendiametile esitatud ei ole. Seoses eeltoodud Patendiameti otsuses sisalduvate selgitustega leiame, et Patendiameti 3. oktoobri 2003. a formuleeritud otsus on oma lõppjäreldest õige. Põhjendamist on leidnud muuhulgas ka KaMS § 7 lg 2 kohaldamatus.

Patendiamet leiab, et 03.10.2003. a kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** registreerimisest keeldumise otsus nr 7/M200200834 on seaduslik ja põhjendatud.

Lähtudes eeltoodust ja tulenevalt KaMS § 7 lg 1 p 2, 3, 4 ning § 7 lg 2 palub Patendiamet jätta apellatsioonikomisjonil kaebus rahuldamata.

19.09.2005. a esitas kaebuse esitaja kirjalikult oma lõplikud seisukohad. Nendes jääb kaebuse esitaja oma varasemate seisukohtade juurde, kuid rõhutab veel mõnd olulist momenti.

1. Kaebaja on veendunud, et tähis **ENERGIAMÜÜK** on poolsajandi-pikkuse laialdase kasutamise tulemusena kogu Eesti Vabariigi territooriumil muutunud Pariisi Konventsiooni art 6 bis tähenduses üldtuntuks. Et see tõepoolest on nii, ning et tähis Energiamüük assotsieerub tarbijale vaid Eesti Energiaga, on leidnud tõendamist paljude meie poolt esitatud tõendusmaterjalidega.

2. Kuna Patendiamet on väitnud, et tähis **ENERGIAMÜÜK** ei ole tajutav kaubamärgina ning ta ei ole registreeritav KaMS § 7 lg 1 p 2, 3 ja 4 mõistes, esitas kaebuse esitaja komisjonile lisaks varasemalt esitatule koos 09.06.2005. a kirjaga täiendavate tõenditena veel mitmeid füüsiliselt tajutavaid esemeid ning suveniire, kus sõna „Energiamüük“ on fikseeritud Eesti Energia kaubamärgina. Need esemed on: Energiamüügi logoga kilekott, müts, reklaamkalender, visiitkaart ning infobülletään Meelespea EE1 M1 1996. Nendel esemetel esitatud sõna ENERGIAMÜÜK on kaebaja arvates kaubamärk selle klassikalisel kujul.

3. Kaubamärgiseaduses ei ole fikseeritud ajavahemik, mille jooksul enne kaubamärgitaotluse esitamist tuleb tõendada kaubamärgi üldtuntust (märgitud on ainult, et kaubamärk peab registreerimistaotluse saabumise kuupäevaks kasutamise tulemusena olema muutunud üldtuntuks). Eeltoodust tuleneb vaid piirang, et arvesse ei võeta pärast taotluse esitamise kuupäeva esitatud tõendid. Seepärast me ei saa nõustuda Patendiameti seisukohaga, et meie poolt kaubamärgi ekspertiisi ja ka käesoleva kaebuse menetluse käigus esitatud tõendid ei ole asjakohased. Oleme esitanud piisavalt tõendeid tuvastamiseks tähise **ENERGIAMÜÜK** üldtuntust nii varasemal perioodil (alates Nõukogude ajast) kui ka hilisematel aastatel ning kõik need tõendid on käesoleva vaidluse puhul asjakohased tõendamaks fakti, et tähis **ENERGIAMÜÜK** on olnud laialdaselt kasutusel Eestis poole sajandi jooksul ning seega muutunud Eesti tarbijatele üldtuntuks kui Eesti Energia kaubamärk.

Eeltoodut arvestades palub kaubamärgitaotleja kaebuse rahuldada.

24.10.2005. a esitas Patendiamet lõpliku seisukoha kaebuse nr 734 kohta.

Patendiamet leiab, et Patendiameti otsus on seaduslik ja põhjendatud. Patendiameti 08.03.2005. a vastulauses on esitatud täiendavad põhjendatud seisukohad tähise **ENERGIAMÜÜK** registreerimisest keeldumise küsimuses. Sõna ENERGIAMÜÜK on otseselt teenuste liiki näitav tähis KaMS § 7 lg 1 p 3 mõistes. Markeerides teenuseid sõnaga **ENERGIAMÜÜK** informeeritakse tarbijaid sellest, et tegemist on elektri- ja soojusmüügiga. Samuti on antud sõna muutunud KaMS § 7 lg 1 p 4 mõistes tavapäraseks tähiseks energiatootmise ja -müügi valdkonnas. Patendiamet on taotlejale esitanud ka sellekohaseid materjale, kust nähtub kõnesoleva tähise tavapärased. Seega registreerimiseks esitatud tähis ei ole tajutav kaubamärgina, s.t sellel puudub KaMS § 7 lg 1 p 2 mõistes kaubamärgina igasugune eristusvõime.

Kaebaja ei ole oma kaebusega vaidlustanud Patendiameti otsuses sisalduvaid kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** registreerimisest keeldumise aluseid KaMS § 7 lg 1 p 2, 3 ja 4 kujul, vaid on tuginenud KaMS § 7 lõikele 2. Eelnimetatud paragrahv sätestab, et paragrahvi § 7 lõike 1 punkte 2, 3 ja 4 ei kohaldata, kui tõendatakse, et kaubamärk on kaubamärgi registreerimise taotluse saabumise kuupäevaks kasutamise tulemusena muutunud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni art 6 bis tähenduses Eesti Vabariigis üldtuntuks. Kaebaja asub seisukohale, et tähis **ENERGIAMÜÜK** on kaubamärgitaotluse esitamise kuupäevaks laialdase ning pikaajalise kasutamise tulemusena muutunud Eestis üldtuntuks ning tarbijatele seondub nimetatud tähis üksnes Eesti Energia AS-iga. Seega, kaebuse esitaja seab oma kaebuses sisalduvate tõenditega kui ka täiendavalt apellatsioonikomisjonile esitatud kinnitavate materjalidega kahtluse alla Patendiameti otsuse ja seal esitatud põhjendused. Kaebusega esitatud tõendid kui ka lisamaterjalid, milledeks on erinevad publikatsioonid ajakirjanduses ja logoga tähistatud reklaamtooted jne, käsitlevad AS Eesti Energiale kuuluva kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** üldtuntust.

Patendiamet on seisukohal, et suurem osa nimetatud tõenditest, nimelt 03.12.2003. a esitatud kaebuse lisad 2-10 ja kõik 03.12.2004. a esitatud materjalid ei saa olla olulised

Patendiameti otsuse ümbervaatamisel, sest neid ei ole esitatud Patendiametile menetluse käigus, järelikult ei ole nad käsitlemist leidnud otsuse tegemisel ja ei ole seostatavad Patendiameti otsuse tegemisele eelnenud kirjavahetusega. Patendiametil puudus enne lõplikku otsuse tegemist võimalus apellatsioonikomisjonile esitatud tõendeid sisuliselt hinnata. Patendiamet rõhutab, et kaebaja esitas eelviidatud materjalid alles seonduvalt esitatud kaebusega apellatsioonikomisjonile. Patendiametile olid otsuse tegemise ajaks esitatud vaid 03.12.2003. a esitatud kaebuse lisades 11-19 toodud materjalid ja neid on Patendiamet ka otsuses käsitletud. Seoses eeltooduga leiab Patendiamet, et 03.12.2003. a esitatud kaebuse lisad 2-10 ja kõik 03.12.2004. a esitatud tõendid tõstatavad vaidluse uutal alustel ja asjaoludel, mistõttu need ei tohiks olla arvestatavad Patendiameti poolt tehtud haldusakti õigsuse hindamisel.

Kaebuse esitaja ei ole oma lõplikus seisukohas toonud uusi sisulisi argumente võrreldes kaebuses esitatuga, mistõttu Patendiamet jääb kindlaks esialgsetele seisukohtadele.

Selgitusena märgib Patendiamet, et kaebaja väide, mille kohaselt Patendiamet tegi sedavõrd kiiresti lõpliku keeldumisotsuse, et Eesti Energial ei jäänud võimalust esitada täiendavaid argumente ja tõendeid, ei ole põhjendatud. Otsuse tegemisele eelnes taotleja ja Patendiameti kirjavahetus, mille käigus taotlejal oli võimalus esitada täiendavaid tõendeid kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** üldtuntuse kohta. Taotleja seda aga ei teinud ja esitas täiendavad tõendid alles hiljem Patendiameti otsuse vaidlustamise käigus apellatsioonikomisjonile. Seoses eeltooduga jääb Patendiamet seisukohale, et apellatsioonikomisjonile esitatud uued tõendid tõstavad vaidluse uutal asjaoludel ja alustel ja ei tohiks olla arvestatavad Patendiameti poolt tehtud haldusakti õigsuse hindamisel.

Kaubamärgiseaduses ei ole fikseeritud ajavahemikku, mille jooksul enne kaubamärgitaotluse esitamist tuleb tõendada kaubamärgi üldtuntust. Eeltoodu ei tähenda, et tähise üldtuntust võib tõendada aastaid tagasi välja antud kinnitavate materjalidega. Patendiamet märgib, et kaubamärgi üldtuntus on ajas muutuv nähtus, mis tähendab, et kaubamärgi üldtuntus võib tekkida ja kaduda. Seoses eeltooduga peavad Patendiametile esitatavad materjalid kinnitama registreerimiseks esitatud tähise üldtuntust taotluse esitamise seisuga. Patendiamet juhib siinkohal tähelepanu, et kaebaja esitatud tõendid infomaterjalide näol (kaebuse lisad 5-7) tõendavad tähise kasutatavust seisuga 1995-1996. Antud tähise hilisema kasutamise kohta andmed puuduvad, mistõttu Patendiamet saab väita, et tähise **ENERGIAMÜÜK** kasutamine ega üldtuntus ei ole leidnud taotluse esitamise seisuga tõendamist.

Patendiamet leiab, et 03.10.2003. a kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** registreerimisest keeldumise otsus nr 7/M200200834 on seaduslik ja põhjendatud.

Tulenevalt KaMS § 7 lg 1 p 2, 3, 4 ning § 7 lg 2 palub Patendiamet jätta Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööstusomandi apellatsioonikomisjonil kaebus rahuldamata.

Apellatsioonikomisjoni seisukohad ja otsus

Apellatsioonikomisjon, tutvunud menetlusosaliste seisukohtadega ning hinnanud esitatud tõendeid kogumis, leiab, et kaebust ei saa rahuldada.

Alates 01.05.2004. a kehtiva tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse (TÕAS) § 65 lg 2 ning samast kuupäevast kehtiva uue KaMS § 72 lg 5 kohaselt tuleb käesoleva otsuse tegemisel kohaldada alates 01.05.2004. a kehtivaid menetlusnorme, kuid Patendiameti otsuse tegemise ajal kehtinud kaubamärgi registreerimisest keeldumise aluseid (s.o kuni 30.04.2004. a kehtinud kaubamärgiseaduses sätestatud aluseid). Seega tuleb käesolevas asjas hinnata, kas kaubamärgile **ENERGIAMÜÜK** õiguskaitse mitteandmine on vastuolus kuni 30.04.2004. a kehtinud KaMS § 7 lg 1 p 2, 3, 4 ning § 7 lg 2.

Apellatsioonikomisjon leidis, et registreerimiseks esitatud sõna **ENERGIAMÜÜK** on otseselt teenuste liiki näitav tähis KaMS § 7 lg 1 p 3 mõistes. Markeerides teenuseid sõnaga **ENERGIAMÜÜK** informeeritakse tarbijaid sellest, et tegemist on elektri- ja soojuse müügiga. Samuti on antud sõna muutunud KaMS § 7 lg 1 p 4 mõistes tavapäraseks tähiseks energiatootmise ja -müügi valdkonnas. Seega registreerimiseks esitatud tähis ei ole tajutav kaubamärgina ning sellel tähisel puudub KaMS § 7 lg 1 p 2 mõistes kaubamärgina eristusvõime.

Kaebuse esitaja ei ole ka oma kaebusega vaidlustanud Patendiameti otsuses sisalduvaid kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** registreerimisest keeldumise aluseid KaMS § 7 lg 1 p 2, 3 ja 4 kujul, vaid on tuginenud KaMS § 7 lõikele 2. Nimetatu sätestab, et § 7 lõike 1 punkte 2, 3 ja 4 ei kohaldata, kui tõendatakse, et kaubamärk on kaubamärgi registreerimise taotluse saabumise kuupäevaks kasutamise tulemusena muutunud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni art 6 *bis* tähenduses Eesti Vabariigis üldtuntuks. Kaebuse esitaja on asunud seisukohale, et tähis **ENERGIAMÜÜK** on kaubamärgitaotluse esitamise kuupäevaks laialdase ning pikaajalise kasutamise tulemusena muutunud Eestis üldtuntuks ning tarbijatele seondub nimetatud tähis üksnes Eesti Energia AS-iga. Seega, kaebuse esitaja seab oma kaebuses sisalduvate tõenditega ja pärast Patendiameti otsust apellatsioonikomisjonile täiendavalt esitatud kinnitavate materjalidega kahtluse alla Patendiameti otsuse ja seal esitatud põhjendused. Kaebusega esitatud tõendid kui ka lisamaterjalid (Patendiametile enne otsuse tegemist ei esitatud), milleks on erinevad publikatsioonid ajakirjanduses ja logoga tähistatud reklaamtooted jne, käsitlevad justkui AS Eesti Energiale kuuluva kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** üldtuntust.

Apellatsioonikomisjon on seisukohal, et Patendiametil puudus enne lõpliku otsuse tegemist võimalus apellatsioonikomisjonile esitatud tõendeid sisuliselt hinnata, kuna Patendiametile olid otsuse tegemise ajaks esitatud vaid 03.12.2003. a esitatud kaebuse lisades 11-19 toodud materjalid ja neid on Patendiamet ka otsuses käsitletud. Kuna apellatsioonikomisjon peab arvestama ja vaagima kõiki asjaolusid ja kuna apellatsioonikomisjonile olid esitatud tõenditena lisaks Patendiametile esitatud tõenditele 03.12.2003. a esitatud kaebuse lisad 2-10 ja kõik 03.12.2004. a ning 09.06.2005. a kaebaja poolt kirjadega esitatud materjalid, siis apellatsioonikomisjonil tuli arvestada ka nimetatud faktiliste asjaoludega.

Apellatsioonikomisjon leiab, et kirjavahetuses Patendiametiga oli taotlejal võimalus esitada täiendavaid tõendeid kaubamärgi **ENERGIAMÜÜK** üldtuntuse kohta. Kuid taotleja esitas täiendavad tõendid alles hiljem Patendiameti otsuse vaidlustamise käigus apellatsioonikomisjonile. Seoses sellega asub apellatsioonikomisjon seisukohale, et apellatsioonikomisjonile esitatud uued tõendid tõstavad vaidluse uutel asjaoludel ja alustel ja ei tohiks olla arvestavad Patendiameti poolt tehtud haldusakti õigsuse hindamisel. Kuid uurides apellatsioonikomisjonile esitatud lisamaterjale (Energiamüügi logoga kilekott, müts, reklaamkalender, visiitkaart ning infobülletään Meelespea), leidis komisjon, et nimetatud lisamaterjalid viitavad küll tähise **ENERGIAMÜÜK** kasutamise üldtuntusele seoses asutusega **ENERGIAMÜÜK** (aastani 1996), kuid ei seosta selle tähise kasutamist Eesti Energia AS-ga. Mis puutub infobülletääni Meelespea EEI M1:1996, siis selle on välja andnud kolm organisatsiooni: Eesti Energia, Energiamüük ja Elektrikontrolli keskus aastal 1996. Hinnates üldtuntust taotluse esitamise aja seisuga, ei saa apellatsioonikomisjon seda bülletääni üldtuntuse tõendina arvestada. Nii tähisega **ENERGIAMÜÜK** tähistatud kilekotil kui ka mütsil puudub toodete valmistamise aeg, turustamise ulatus ning seos Eesti Energia AS-ga. Seega nende tõendite seost Eesti Energia AS-ga ega ka üldtuntust nimetatud materjal ei tõenda. **ENERGIAMÜÜK** logoga 1996. a kalender on välja antud aastal 1995. Puuduvad aga tõendid, et nimetatud logoga kalendrit

on ka hiljem välja antud, iseäranis taotluse esitamise aastal. Visiitkaardil on näidatud **ENERGIAMÜÜK** Tallinna osakonna üldinfo telefoninumber ja telefoninumber näitude teatamiseks. Samas puudub info visiitkaartide väljaandmise aja kohta. Seega kaebaja esitatud tõendid lisamaterjalide näol (Energiamüügi logoga reklaamkalender ja infobülletään Meelespea) tõendavad tähise teatud ulatuses kasutatavust aastate 1995-1996 seisuga. Antud tähise hilisema kasutamise kohta ning eelnimetatud mütsi, kilekoti ning visiitkaardi kasutamise aja, ulatuse ja tähise **ENERGIAMÜÜK** seotuse kohta Eesti Energia AS-ga ei ole esitatud apellatsioonikomisjonile ka lisamaterjalide näol tõendeid. Sellest tulenevalt jõudis ka apellatsioonikomisjon seisukohale, et tähise **ENERGIAMÜÜK** kasutamine ega üldtuntus ei ole leidnud taotluse esitamise seisuga tõendamist, kuna selle kohta andmed puuduvad.

Kuna kaebuse esitaja ei ole ka oma lõplikus seisukohas (koos lisamaterjalidega) toonud uusi sisulisi argumente võrreldes kaebuses esitatuga, siis apellatsioonikomisjon leidis, et tähis **ENERGIAMÜÜK** kaebuse esitaja poolt kaebuses esitatud materjalide ja tõendite põhjal ei ole kaubamärgitaotluse esitamise kuupäevaks (2002. a) kasutamise tulemusena muutunud Eestis üldtuntuks kui Eesti Energia AS kaubamärk.

Arvestades eeltoodut ning juhindudes TÕAS § 61, kuni 30.04.2004. a kehtinud KaMS § 7 lg 1 p 2, 3 ja 4 ning § 7 lg 2, apellatsioonikomisjon

o t s u s t a s:

kaebust mitte rahuldada.

Kaebaja võib esitada kaebuse apellatsioonikomisjoni otsuse peale Harju Maakohtusse kolme kuu jooksul apellatsioonikomisjoni otsuse avaldamisest arvates. Kohus vaatab kaebuse läbi hagita menetluses.

Kui kaebust pole esitatud, jõustub apellatsioonikomisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Allkirjad:

R. Laaneots

K. Ausmees

K. Tults